

Ma. 6 apr. 2e Paasdag gaan we met de plantenwerkgroep naar het Beesels Broek. Vertrek om 9.00 uur vanaf de Geldmaat aan de Napoleonsbaan Zuid in Baarlo. De excursie start om 9.30 uur vanaf het infobord Limburgs Landschap aan de Eikenbroeklaan in Beesel. Iedereen is welkom!!

Zo. 19 apr. Landschapsexcursie bij Kasteel Huijs Oyen in Kessel. Vertrek
9.15 uur vanaf de p-plaats bij de Geldmaat Baarlo.
De landschapsexcursie start om 9.30 uur vanaf de Ondersteweg
13 in Kessel. Let op: Er zijn beperkte parkeermogelijkheden.

Zo. 3 mei Met de plantenwerkgroep naar het Swalmdal. We vertrekken om 9.00 uur vanaf de Geldmaat in Baarlo. De excursie start om 9.30 uur vanaf de p-plaats bij Herberg de Bos aan de Bosstraat 115 in Swalmen. Iedereen is welkom!

Zo. 31 mei Wandeling met gids Henny Martens bij de Stalberg, een natuurgebied bij Wellerlooi, onderdeel van Nationaal Park de Maasduinen. Kijk t.z.t voor meer info op onze website.

Zo. 7 juni Met de plantenwerkgroep naar de Grote Molenbeek. Vertrek om 9.00 uur vanaf de Geldmaat in Baarlo. De excursie start om 9.30 uur vanaf de p-plaats bij GR8Hotel Sevenum aan de Kleefsedijk 29a in Sevenum. Iedereen is welkom!

Kijk voor meer IVN-activiteiten in de buurt op de website van onze collega-afdelingen!

Website:
e-mail adres:

www.facebook.com/ivnbaarlomaasbree

www.ivn.nl/afdeling/baarlo-maasbree

IVN-baarlo-maasbree@hotmail.com

www.instagram.com/ivnbaarlomaasbree

gemeente
Peel en Maas

Rabobank
Venlo e.o.

Voor € 20,- per jaar bent u lid. U kunt dan meedoen met alle activiteiten en u ontvangt maandelijks ons krantje met info en het programma.

Kort verslag Algemene Ledenvergadering IVN Baarlo-Maasbree

Op woensdag 11 maart 2026 vond de Algemene Ledenvergadering van IVN Baarlo-Maasbree plaats in Aan 't Paedje in Baarlo. Na een woord van welkom aan de 14 aanwezige leden, werden de notulen van de ledenvergadering van 24 april 2025 goedgekeurd.

Tijdens de mededelingen kwam aan bod dat de contributie voor leden van IVN Baarlo-Maasbree ook in 2027 nog op hetzelfde bedrag staat, namelijk jaarlijks op € 20,00 voor het lidmaatschap. Na de mededelingen werd het jaarverslag voorgelezen en werd vervolgens het financieel verslag over 2025 met de conclusie van de kascommissie goedgekeurd en werd er decharge verleend aan het bestuur voor het gevoerde beleid en aan de penningmeester over de cijfers van het jaar 2025. Van bijna al onze activiteiten komen de verslagen in het krantje, ook belangrijke informatie en interessante natuurweetjes zijn er te vinden. Op de website staat altijd de meest actuele informatie over onze excursies en daar kunnen leden en belangstellenden checken of een geplande excursie doorgaat. Ook dit jaar hebben we een gevarieerd programma waarbij onze leden centraal staan en het bestuur nodigt iedereen graag uit om aan te sluiten bij onze excursies en verdere activiteiten.

Veel actieve leden zetten zich belangeloos in en vooral de sfeer tijdens onze activiteiten spreekt iedereen, ook de mensen die (nog) geen lid zijn enorm aan. Dat is een grote verdienste waarop we met z'n allen trots mogen zijn. We mogen ook trots zijn op het feit dat onze leden enorm veel kennis op uiteenlopende gebieden bezitten en dat men die kennis ook nog eens met veel liefde en plezier met iedereen wil delen!!

Na afloop van het officiële gedeelte van de avond gaf Gerard Compiet een zeer boeiende lezing met als titel: "Een vliegende kraai vangt altijd wat". Voor dit onderwerp was gekozen vanwege het feit dat er in onze omgeving verschillende broedgevallen van de raaf die tot de kraaiachtigen hoort, zijn waargenomen. We werden uitgebreid geïnformeerd over de laatste stand van zaken met betrekking tot deze vogel.

De uitgebreide notulen van de Algemene Ledenvergadering kunt u binnenkort vinden op onze website: www.ivn.nl/afdeling/baarlo-maasbree onder het kopje: OVER ONS / ANBI.

Een mooi tapijt van paarse bloemetjes: de paarse dovenetel

We zien hem vaak over het hoofd, maar op dit moment trekt hij de volle aandacht: de paarse dovenetel. Hele bermen en velden kleuren paars door dit meestal zo bescheiden plantje.

Paarse dovenetel groeit op zonnige tot soms half beschaduwde, open plekken, op matig droge tot meestal vochtige, voedselrijke grond van uiteenlopende samenstelling. De plant is zeer algemeen te vinden in Nederland, van akkers tot moestuinen tot de voegen van bestrating.

Het plantje is te herkennen aan de behaarde, gekartelde bladeren waarvan de bovenste vaak paars kleuren, en aan de lichtpaarse bloemen. De paarse dovenetel behoort tot de lipbloemenfamilie en het is een uitstekende plant voor bijen en vlinders. Daarnaast biedt het dichte groen een plek aan allerlei kleine insecten. Deze insecten vormen een belangrijke voedselbron voor insectenetende vogels.

Kortom een plantje om even stil bij te staan!

Tekst en foto: Els

Aziatische Hoornaar: Kijk eens in uw nestkastje!!!

Eind vorig jaar zijn waarschijnlijk ook in uw buurt nesten van de Aziatische hoornaar gemeld en geruimd. In het najaar zijn niet alle nesten ontdekt. De koninginnen die in deze nesten zijn geboren hebben deze kunnen verlaten en hebben zich in de buurt verstopt voor de winter.

KIJK EENS IN UW NESTKASTJE!

AZIATISCHE HOORNAAR

De Aziatische hoornaar (*Vespa velutina*) is een uitheemse wespensoort die sinds 2017 vanuit het zuiden van Nederland een gestage opmars maakt naar de rest van ons land. Bijenhouders zijn hier niet blij mee omdat de Aziatische hoornaar met name op sociale insecten zoals de honingbij jaagt. Hoe meer hoornaars bij een bijenkast jagen, des te minder bijen eruit gaan om nectar en stuifmeel te halen. In het ergste geval kan een honingbijenkolonie hierdoor zodanig verzwakt raken dat deze de winter niet overleeft.

LET OP

De Aziatische hoornaar lijkt veel op meerdere inheemse insectensoorten. Met de app ObsIdentify kunt u haar gemakkelijk identificeren.

KLEINE NESTJES

Van maart tot en met juni stichten jonge koninginnen van de Aziatische hoornaar een klein nestje, zoals degene hier linksboven. Acht van de tien keer vindt men deze in de tuin of schuur.

TOP 4 VINDPLAATSEN:

- #1 In vogelhuisjes
- #2 In heggen en struiken
- #3 Onder afdakjes
- #4 In schuurtjes

NESTJE GEVONDEN?

Maak een scherpe foto en meld het op waarneming.nl/go/vespa-velutina of scan de QR-code in dit kader. Als het inderdaad om de Aziatische hoornaar gaat, wordt er contact met u opgenomen. Aan de bestrijding zijn geen kosten verbonden.

VROEGE BLOEIERS

Jonge koninginnen vindt u ook op vroege bloeiërs. Vang haar in een potje en kijk of het niet een andere soort is. Zo niet, plaats dan het potje 24 uur in de vriezer om haar te doden. Meld dit ook met foto.

Tekst en vormgeving door S. Claus. Foto's in verlenge van geel kader: Adobe Stock Il-cenise S. Claus. Andere foto's: © R. Voesten en Wikimedia Commons gebruikers: APich-che, Pére Igor en Nodet-p.

In maart en april van dit jaar ontwaken deze koninginnen uit hun winterslaap en beginnen ze met het bouwen van een klein nestje, wat later dit jaar zal uitgroeien tot de bekende skippybal formaat nesten. Deze eerste 'embryo' nesten worden meestal gebouwd onder overkappingen, in schuurtjes of in vogelhuisjes. Zij zijn lichtbruin van kleur, zo groot als een pingpongballetje met een ingang onderaan en de koningin zal veelvuldig heen en weer vliegen om haar larven te voeden.

Ziet u de komende weken een dergelijk nestje?

Maak een scherpe foto en geef dit door op:

<https://waarneming.nl/go/vespa-velutina/>

Of scan de QR-code in de folder. Een lokale imker zal het nestje kosteloos komen verwijderen.

Vogelgeluiden in de lente, welke vogel hoor je wanneer?

Nu de dagen langer worden, klinkt er steeds meer vogelgezang. Als de komende tijd meer en meer trekvogels zich bij het vogelkoor voegen, verandert het geluid in tuinen, parken en bossen. Vogelbescherming Nederland laat zien welke zangvogels de komende maanden weer van zich laten horen.

In maart zijn vooral de vogels goed te horen die in Nederland overwinteren, net als de vroege vogels die terugkeren vanuit het zuiden. De merel, zanglijster en koolmees zingen vaak al vanaf de vroege ochtend. Hun zang markeert het begin van het broedseizoen: ze verdedigen hun territorium en proberen een partner aan te trekken. Opvallend dit jaar is dat je de blauwborst en tjiftjaf extra vroeg kunt waarnemen. De tjiftjaffen die je nu hoort, kunnen overwinterraars zijn, maar de blauwborsten hebben Nederland vroeg weten te bereiken door meewind vanuit het zuidoosten.

Sommige vogels hebben een indrukwekkende reis achter de rug. Veel tjiftjaffen overwinteren rond de Middellandse Zee en in Noord-Afrika. Die leggen in het voorjaar een route van 2.000 tot 3.000 kilometer af om weer in Nederland te komen broeden. Onderweg trotseren trekvogels vele gevaren: ze steken zeeën over, trekken door droge gebieden en moeten voldoende voedsel vinden om hun reis vol te houden. Ronduit spectaculair is de reis van soorten die later in het voorjaar arriveren.

Lees verder op de volgende bldz.

De fitis, bijvoorbeeld, overwintert vaak in West-Afrika, soms wel 5.000 kilometer van Nederland vandaan. Tijdens de trek vliegen deze kleine vogels in etappes noordwaarts, waarbij ze rusten in Zuid-Europa en Frankrijk voordat ze verder trekken.

Trekvogels arriveren niet allemaal in dezelfde periode. Dat moment hangt af van verschillende factoren, zoals temperatuur, voedselbeschikbaarheid en de lengte van de dagen. Vroege soorten, zoals de tjiptjaf, keren vaak al in maart terug, terwijl andere soorten, zoals de grasmus, gierzwaluw en spotvogel, pas in april of mei arriveren. Het weer onderweg speelt een belangrijke rol. Sterke tegenwind, kou of gebrek aan voedsel kan ervoor zorgen dat vogels hun reis tijdelijk onderbreken.

Eenmaal in Nederland voegt elke soort een eigen geluid toe, waardoor het lenteconcert steeds rijker wordt. Begin mei is de piek van ochtendzang. Op 3 mei vindt dit jaar de internationale dag Dawn Chorus plaats om dat moment te markeren. Een initiatief uit Ierland, maar inmiddels overgenomen in vele landen, waaronder ook Nederland.

Luisteren naar vogels blijkt niet alleen leuk, maar is mogelijk ook goed voor je welzijn. Uit onderzoek van Britse wetenschappers in 2022 bleek dat mensen zich merkbaar beter voelden wanneer ze vogelgezing hoorden. Het positieve effect op hun humeur bleek zelfs uren later nog meetbaar. Het vogelvoorjaarsconcert dat je hoort tijdens een korte wandeling rond zonsopgang in een park of bos, of zelfs tijdens het luisteren in de eigen tuin of op het balkon, biedt dus een intens positieve ervaring.

Bron: Nature today

Tekst: Vogelbescherming Nederland

Bescherm de jonkies: Geef jonge dieren rust en ruimte tijdens het broedseizoen

Tijdens het broedseizoen, 15 maart t/m 15 juli, worden in natuurgebieden overal jonge dieren geboren. In deze periode is de natuur extra kwetsbaar. Met kleine, bewuste keuzes kunnen bezoekers helpen om de natuur een veilige plek te laten zijn voor jong leven.

Jonge dieren zijn afhankelijk van rust, beschutting en de zorg van hun ouders. Als die rust wordt verstoord, kunnen ouderdieren schrikken en hun nest verlaten. Jonge dieren raken uitgeput, worden sneller ontdekt door roofdieren of overleven het niet. Vaak gebeurt dit onbedoeld, door menselijk gedrag dat goed bedoeld is, maar meer impact heeft dan we denken.

De natuurorganisaties willen de dieren, en vooral jonge dieren, de rust en ruimte geven die zij nodig hebben om veilig op te groeien. Met de campagne: “Bescherm de jonkies” spreekt Staatsbosbeheer de bezoekers actief aan om bewust en zorgvuldig met de natuur om te gaan. Genieten van het landschap kan en mag, maar wel op een manier die jonge dieren beschermt. Zo zorgen we samen voor meer rust in de natuur tijdens het broedseizoen. Juist in deze maanden maakt dit het verschil tussen opgroeien en niet overleven.

Tijdens het broedseizoen kan zelfs de geur van een hond al voor onrust zorgen. Wilde dieren schrikken, durven niet terug naar hun nest of verlaten het zelfs. Dat brengt jonge dieren in gevaar. Ook als een hond rustig is, kan zijn aanwezigheid grote impact hebben.

Als beschermer van de jonkies help je door je hond de hele route aangelijnd te houden. Zo geef je dieren rust en ruimte om hun jongen veilig groot te brengen. Wil je hond vrij rennen? Kies dan voor een speciaal losloopegebied. Veel nesten liggen goed verstoppt op de grond en zijn bijna niet te zien. Als je van het pad afgaat, kun je ongemerkt op een nest stappen of een ouderdier met jong afschrikken. Dat brengt jonge dieren direct in gevaar.

Als beschermer van de jonkies help je door op de paden te blijven en de natuur van een veilige afstand te bekijken. Zo geef je dieren de rust en ruimte die zij nodig hebben om hun jongen groot te brengen.

Als beschermer van de jonkies help je door met je kano of supboard afstand te houden van de oever en alleen aan te meren op plekken waar dat is toegestaan. Zo krijgen jonge dieren de rust en ruimte die zij nodig hebben om veilig op te groeien.

Tekst: Staatsbosbeheer

Bosmieren zijn belangrijk voor een gezond ecologisch evenwicht in de natuur

Het is een heerlijk zonnige dag en de eerste zonnestralen dringen door in het bos. De oplopende temperatuur verwarmt de bosbodem. Is het niet geweldig om te zien hoe alles weer tot leven komt? Boomknoppen beginnen te zwellen en kruidplanten ontvouwen hun eerste blaadjes. Met vrolijke deuntjes verraden de bosvogels hun aanwezigheid, terwijl hoog in de lucht het gemiauw van een buizerd klinkt. De sierlijke citroenvlinder en de bruine winterjuffer hebben zich al even laten zien. Ook in de mierenhopen komen de activiteiten op gang. De werksters laten zich en masse aan de buitenzijde van het bolvormige nest opwarmen. Die warmte nemen ze vervolgens mee in het nest. Zo maken ze zich op voor de paringstijd die eind april voor de deur staat.

Naarmate de temperatuur verder oploopt, neemt de bedrijvigheid onder de mieren toe. De werksters zorgen voor zowel de bouw, het onderhoud en de eventuele verhuizing van het koepelnest met de vele kamers en een enorm gangenstelsel. Zo'n nest kan behoorlijk groot zijn: tot wel twee meter boven en tot twee meter onder de grond. Ga er maar aanstaan! Gelukkig kan een mier wel 50 keer zijn eigen gewicht dragen. Dankzij de koepelvorm wordt zonnewarmte optimaal benut. Indien niet tussentijds verplaatst, kan een nest vele tientallen jaren meegaan: de koepel zal in de loop der jaren kleiner worden en de rest verzanden.

Wat leeft moet gevoed worden. De werksters slepen eiwitrijke (ge-)dode insecten mee het nest in om te voeren aan de larven. Zelf leven ze van honingdauw. Dat is een suikerhoudend (mierzoet!) goedje dat de bladluis uitscheidt bij de vertering van de plantenresten. Bladluizen hebben namelijk alleen mineralen en eiwitten nodig.

Net als herkauwers hebben de werksters twee magen, al werkt dat bij de mieren geheel anders. De ene maag ziet toe op hun eigen kostje, in de andere wordt voedsel voor de achterblijvers in het nest bewaard. Naast de werksters zijn dat de darren (mannetjes) en de koningin.

Pauze? Slapen? Dat gaat even tussendoor, tijdens korte dutjes van een minuut. In totaal zo'n vier tot vijf uur op een dag. De koningin van het mierenvolk, die belast is met het leggen van eitjes, slaapt tot wel negen uur per dag. In de winter zijn alle mieren vooral in slaap, want zonder zonnewarmte hebben mieren geen energie.

Afhankelijk van de voorjaartemperatuur is het eind april zover. Koninginnen maken hun bruidsvlucht. De darren, eveneens gevleugeld, hebben maar één doel en dat is paren. Als dit lukt, kan de koningin daarna zo'n 15 jaar lang eitjes leggen. Zowel de bevoorrechte dar, als ook de andere darren, zijn daarna niet meer van nut en zullen sterven. De werksters houden de eitjes warm en voeden daarna de larven. Slechts een enkel eitje ontwikkelt zich tot koningin en krijgt extra zorg.

Bosmieren zijn belangrijk voor een gezond ecologisch evenwicht in de natuur. Er zijn bijvoorbeeld bepaalde soorten kevers, vlinders, springstaarten, pissebedden en vliegen die zich aangetrokken voelen tot mieren. Daarmee leven ze vredig naast elkaar, of tot voordeel van de ene soort, zonder de ander te benadelen of parasitair. De mieren zelf zijn voedsel voor bijvoorbeeld amfibieën, reptielen, vogels en kleine zoogdieren.

Klein als ze zijn, weten mieren insectenplagen te voorkomen door jaarlijks per nest naar schatting ruim zes miljoen prooidieren te verzamelen. Dat zijn dan levende insecten en geleedpotigen, ook ruimen ze dode exemplaren op. Onderzoek in Duitsland toonde aan dat in een dennenbos, dat was aangetast door rupsen, alleen de bomen gespaard bleven in de nabijheid van bosmieren. Om die reden zijn toen in het kader van bosbeheer bosmieren uitgezet.

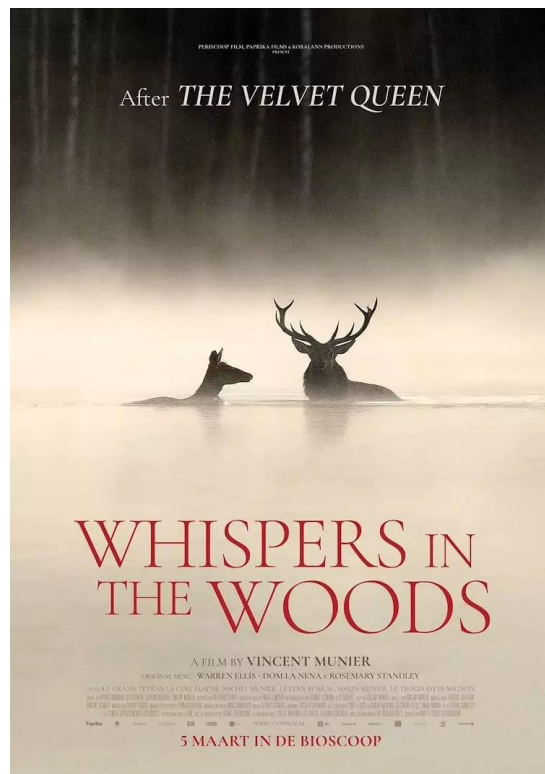
Mieren zijn een schoolvoorbeeld van goede onderlinge samenwerking, die samenwerking is van levensbelang. Elk individu kent haar of zijn taak. Dat moet wel als je met honderdduizenden mieren in een nest leeft. Ook de bouwprestaties mogen niet onderschat worden. De koepel van het nest is bedekt met alleen luchtig en isolerend plantaardig materiaal, dat ter plaatse voor handen is. Het ingenieuze bouwwerk staat garant voor optimale isolatie, ventilatie en thermoregulatie.

Elk organisme in de natuur heeft zijn functie. Jarenlang zag de Flora- en Faunawet erop toe dat bosmieren een beschermde status hadden. Met de komst van nieuwe wetgeving, aanvankelijk Wet natuurbescherming, sinds januari 2024 Omgevingswet, is dat veranderd. Nu zijn alleen nog de nesten beschermd. Maar zowel de bosmieren als de koepelnesten verdienen het om te worden gekoesterd en beschermd.

Tekst: Jacqueline van Dam, Boswachter Utrechts Landschap

Filmtip: Whispers in the woods

Ben je een vogelaar? Ga dan naar de bioscoop om de natuurdocumentaire *Whispers in the Woods* te bekijken. De Franse filmmaker Vincent Munier brengt een hele reeks spectaculaire vogels schitterend in beeld: oehoe, kuifmees, zwarte specht, kraanvogel, te veel om op te noemen. Maar de hoofdrol in de film is weggelegd voor het auerhoen. Je weet niet wat ziet én hoort. Maar er komt veel meer voorbij, van boktor tot das of vos. De filmmaker weet deze ontmoetingen op z'n mooist vast te leggen, gebruik makend van mist, damp, regen, sneeuw of tegenlicht.

Af en toe zit een tak, een boom of een blaadje een beetje in de weg en dit geeft de film authenticiteit. En het is ook een thema in de film: veel van het natuurlijk leven voltrekt zich buiten onze waarneming. Je ziet er glimpjes van; vaker moet je het doen met sporen of geluiden. Maar als je dan een keer een ontmoeting meemaakt, met een hert, everzwijn, bosuil of zelfs wilde kat, is dat een extra magisch moment. Daarover aan elkaar vertellen, vormt een tweede laag in de film. In een huisje in het bos, vertellen de filmmaker en zijn vader bij kaarslicht hun verhalen. Zo geven ze kennis over de natuur door, maar nog meer het intense geluksgevoel dat je buiten kan overvallen als je iets bijzonders meemaakt.

Whispers in the woods is te zien in Filmtheater de Nieuwe Scene in Venlo en draait van 2 april t/m 22 april.

Kijk voor meer info op de website: <https://www.nieuwescene.nl/>

Landschapsexcursie bij Kasteel Huijs Oyen in Kessel

Op zondag 19 april gaan we met landschapsgids Sjack op pad in de omgeving van Kasteel Huijs Oyen in Kessel.

Het historische cultuurlandschap rond Kasteel Huijs Oyen is het resultaat van eeuwenoude natuurlijke processen van de Maas en erosie door regen en wind. De bewegingen in de aardkorst gecombineerd met het gebruik van het landschap door planten, dieren en in het bijzonder de mens, hebben de omgeving gevormd naar het historische cultuurlandschap van nu.

Over de oorsprong van Kasteel Huis Oyen is niet veel bekend, maar de eerste kasteelboerderij op deze plek moet ergens rond 1500 gebouwd zijn. Kenmerkend voor het karakteristieke pand is de renaissancestijl uit die tijd: lagen rode baksteen afgewisseld met lagen gele mergel oftewel spekesteen.

We vertrekken om 9.15 uur vanaf de p-plaats bij de Geldmaat aan de Napoleonsbaan Zuid in Baarlo. De landschapsexcursie start om 9.30 uur vanaf de Ondersteweg 13 in Kessel.

Vlinders houden van de zachte grenzen van wilde grazers

De hoogste diversiteit aan dagvlinders is te vinden in parkachtige landschappen met geleidelijke overgangen tussen droog en nat, open landschap en gesloten bos. Natuurlijke begrazing door runderen en paarden draagt bij aan zo'n vlindervriendelijke omgeving, al is er nog wel ruimte voor verbetering. Dit blijkt uit een onderzoek van De Vlinderstichting en ARK Rewilding Nederland.

Het gaat in het algemeen niet goed met de dagvlinders in Nederland. In dertig jaar tijd zijn de vlinderaantallen gehalveerd. 47 van de 76 inheemse soorten (62 procent) staan op de Rode Lijst, waarvan 15 soorten al zijn verdwenen. De vlinders gaan deels achteruit door milieuomstandigheden die wij moeilijk snel kunnen veranderen, zoals de gevolgen van te veel stikstof en gifstoffen, of verdroging. Met natuurlijke begrazing wordt de variatie van vegetatie veel groter – zowel qua soortensamenstelling, als qua structuur. In veel natuurgebieden zijn gradiënten nog zwak ontwikkeld: niet alleen de overgangen van droog naar nat zijn abrupt, ook de grenzen tussen graslanden, heide en gesloten bossen zijn vaak hard. Daar houden vlinders niet van.

Met natuurlijke begrazing wordt bedoeld dat door mensen geïntroduceerde runderen en paarden jaarrond buiten lopen, die niet worden bijgevoerd en die een eigen sociale structuur van de kudde ontwikkelen. Daarnaast speelt het grazen van herten, reeën en het wroeten van zwijnen natuurlijk een rol. Variatie in begrazingsintensiteit zorgt voor een mozaïek van korte en ruigere vegetatie. Stierenkuilen of wroetplekken van zwijnen leveren open plekken op voor pioniervegetatie, met specifieke waardplanten en een microklimaat dat in het voorjaar snel opwarmt. Kadavers en uitwerpselen zijn voor de vlinders een bron van mineralen en aminozuren.

Bron: Nature today en ARK Rewilding Nederland, De Vlinderstichting

Genieten in de Mariapeel

Van de meer dan 30.000 hectare die het Peelgebied oorspronkelijk omvatte, bleef slechts 4.500 hectare hoogveen bewaard. Ruim 1.300 hectare daarvan is tot Nationaal Park 'De Groote Peel' verheven en is vanuit Ospel toegankelijk.

De Deurnsche Peel en de Mariapeel rond de voormalige veenkolonies Griendtsveen en Helenaveen zijn eveneens restanten van dit eens zeer uitgestrekte hoogveengebied. Het zijn prachtige, grotendeels toegankelijke natuurgebieden met een gezamenlijke oppervlakte van ruim 2.500 hectare.

Ten westen van de Deurnsche peel ligt de peelrandbreuk, deze breuklijn zorgt ervoor dat het grondwater in beide peelgebieden opgestuwd wordt. Door deze natte omstandigheden heeft het hoogveen zich eeuwenlang kunnen opstapelen tot een pakket van 6 tot 8 meter hoog.

In het Peelgebied vond vroeger op grote schaal turfwinning plaats door het hoogveen af te steken. Duidelijke sporen zijn overgebleven, dat is voornamelijk te zien aan vele kanalen, sloten en peelbanen die de veengebieden doorkruisen. Sinds 1980-1981 is de Mariapeel aangewezen als een beschermd natuurgebied.

Dit afwisselend landschap van ondoordringbare veenmoerassen, plassen, open heideterreinen, vlakten, bosjes en zandruggen is één van de rijkste vogelgebieden van West-Europa.

Dus: hoog tijd om weer eens een bezoek te brengen aan de Mariapeel!

Op zondagochtend 22 maart zijn we al vroeg op pad, we vertrekken om 8.00 uur in Baarlo en rond 8.30 uur staat er een groep van 14 belangstellenden klaar om de Mariapeel in te gaan. De eerste bijzondere waarneming is gedaan vanuit de auto; onze vogeldeskundige Jan zag een blauwe kiekendief vanuit het natuurgebied richting de landerijen vliegen om te gaan foerageren. En de kleinste deelnemer van de excursie Seppe, had vanmorgen al vijf huismussen bij zijn opa in de heg zien zitten.

We boffen enorm met het weer; de lucht is strakblauw en een heerlijk zonnetje begeleidt ons op onze wandeling; we genieten volop.

Al snel horen en zien we de tjiftjaf, die onophoudelijk zijn eigen naam ten gehore brengt. Vogels die hun eigen naam zingen of roepen, noemen we vogels met een onomatopoeie; een klanknabootsende naam. Andere voorbeelden zijn de koekoek, de grutto, de oehoe en de Kievit. Hierdoor zijn deze soorten eenvoudig te herkennen in het veld.

De tjiftjaf is een kleine, onopvallende geelgroen gekleurde vogel. Hij houdt van een rijke ondergroei; veel struikgewas en lage bomen. Qua uiterlijk lijkt hij sterk op de fitis, maar de tjiftjaf heeft donkere bijna zwarte pootjes, terwijl de fitis lichtbruine of roze-achtige pootjes heeft. De fitis heeft een duidelijkere, lichtere wenkbrauwstreep en de vleugels van de fitis zijn langer dan die van de tjiftjaf. Maar hoewel de tjiftjaf en de fitis erg op elkaar lijken, is de tjiftjaf gemakkelijk te onderscheiden door zijn zang.

We lopen verder over een breed zandpad en we horen de eerste blauwborst, helaas laat hij zich maar even zien, maar zijn zang is onmiskenbaar. Het is een van de eerste zangvogels die terugkomen uit Afrika en deze insecteneter is vanaf eind maart/begin april weer te bewonderen langs de vennen in de peel.

Zo geheimzinnig als de vogel in de broedtijd is, zo opvallend is zijn baltsritueel in het vroege voorjaar. De blauwborst zingt het liefst vanaf een verhoging in het riet met zijn blauwe borst met witte vlek opvallend vooruit. De vogel is een meester in het imiteren van andere vogels die naast hem in het territorium leven. De zang begint meestal met het 'aanlopen' van een wiel, waarna een kakofonie van allerlei vogelgeluiden volgt.

Om zijn lied kracht bij te zetten stijgt het mannetje al zingend de lucht in om vervolgens met zijn uitgewaaierde bruinrode staart als een parachute naar beneden te komen. Het vrouwtje leeft zeer verborgen en nadert het mannetje vaak over de grond waarna een korte paring volgt. Het nest wordt netjes aan de voet van wat rietstengels of moerasplantjes gebouwd waarna de eieren gelegd worden. Vanaf dat moment lijken de blauwborsten van het toneel te verdwijnen, maar ze zijn wel degelijk aanwezig om te zorgen voor hun nakomelingen.

In de verte horen we het geluid van een waterral; een serie gillende geluiden die doen denken aan de schreeuw van een speenvarken. Even later vliegen er vier raven in de verte.

In het topje van een boom zit een rietgors die zich uitvoerig laat bewonderen. Even later zien we een roodborsttapuit die we ook mooi met de verre kijker kunnen bekijken.

Wat hebben we vandaag nog meer gezien en gehoord: grauwe gans, blauwe reiger, koolmees, pimpelmees, zwarte kraai, putter, roodborst, kneu, aalscholver, buizerd, gekraagde roodstaart, ooievaar, vink, winterkoning, grote zilverreiger, gaai en fitis.

Als we teruglopen zien we nog enkele wilde eenden. Het broedkleed van de woerd (het mannetje van de eend) is het opvallende, kleurrijke verenkleed dat hij draagt tijdens de balts- en broedperiode. Dit kleed dient om vrouwtjes aan te trekken en zijn territorium te verdedigen. We zien duidelijk de opvallende glanzend groene kop met de gele snavel.

Rond 11.30 uur zijn we terug bij het beginpunt van onze wandeling en we gaan zeer tevreden huiswaarts. We hebben in totaal ongeveer 25 soorten op naam gebracht met dank aan alle oplettende natuurliefhebbers.

Foto's: Suzanne, Laurie, Els

Tekst: Els

Roodborsttapuit

Tjiftjaf